

Opetushallitukselle

Tietosuojaopas kasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen järjestäjille (OPH-2101-2021)

Suomen Vanhempainliitto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto kasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen järjestäjille laaditusta tietosuojaoppaasta. Vanhempainliitto pitää tärkeänä, että kasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen järjestäjien tietosuojakäytäntöihin ja -osaamiseen kiinnitetään huomiota ja että heitä pyritään tukemaan tietosuojan toteuttamisessa. Vanhempainliitto palaa elokuussa oppaan toiseen osaan ja antaa lausuntonsa tuolloin siinä käsiteltävistä teemoista, tukimateriaaleista sekä usein kysytyjen kysymysten aiheista.

Nyt laadittu luonnos tietosuojaoppaasta on kattava ja perusteellinen. Vanhempainliitto esittää huolensa siitä, että opas on laadittu hyvin juridisesta näkökulmasta eikä sisällä juurikaan konkreettisia, arkilähtöisiä esimerkkejä tai ohjeita. Isoilla varhaiskasvatuksen ja koulutuksen järjestäjillä on mahdollisuus käyttää oman kunnan tietosuoja-asiantuntijoita tulkitsemaan sisältöä johtajille ja rehtoreille käytännön työn ohjeistamisen näkökulmasta, mutta pienillä kunnilla tai varhaiskasvatuksen ja koulutuksen järjestäjillä ei välttämättä tätä mahdollisuutta ole. Tällöin oppaan tulkinta jää yksittäisen sivistysjohtajan, opetus- ja varhaiskasvatuspäällikön, rehtorin tai johtajan vastuulle. Näillä viranhaltijoilla ei välttämättä ole osaamista eikä mahdollisuutta perehtyä aiheeseen sillä tasolla, että opas aidosti ohjaisi käytännön työtä. Kun opas viedään Opetushallituksen verkkosivuille, on syytä huolehtia siitä, että se on riittävän yleistajuinen ja johdonmukainen hakuteos ja sen tarjoamaa tietoa voidaan helposti soveltaa arkeen.

Vanhempainliitto haluaa kiinnittää huomiota myös siihen, että opas jättää osittain epäselväksi huoltajien roolin lapsiin ja nuoriin liittyvien tietojen hallinnoinnissa. On tärkeää, että kasvatuksen ja opetuksen käytännön toteuttajilla – päiväkodeilla, kouluilla ja oppilaitoksilla – sekä tietoja arjessa käsittelevillä henkilöillä on selkeät ohjeet siitä, missä roolissa huoltajat ovat suhteessa omien lastensa tietoihin. On myös tärkeää, että huoltajia informoidaan rekisteriä pitävän tahon tietosuojaperiaatteista ja he saavat ymmärrettävät tiedot lapsiansa sekä itseään koskevien tietojen rekisteröinnistä, niiden käyttötarkoituksesta, niihin liittyvistä oikeuksista, pyyntöjen käsittelystä, riskien hallinnasta ja tietoturvaloukkauksien hoitamisesta. Huoltajille on oltava selvää, kenen puoleen he kääntyvät, kun haluavat tietää tai tiedustella tietosuojaan liittyvistä asioista.

Helsingissä 16.6.2021

Suomen Vanhempainliitto ry, Finlands Föräldraförbund rf

Ulla Siimes
Toiminnanjohtaja

Leena Herlevi-Valtonen
Viestinnän asiantuntija